

ימי עיון בתנ"ך תשע"ט

שם השיעור (שיעור מס') - **מדור יוצאי מצרים לדור נכנסי ארץ - מבנה ומשמעות בספר במדבר (שיעור מס' 23)**

שם המרצה (כתובת דוא"ל) - **יעל ציגלר (yaelziegler@gmail.com)**

1) בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה ג

ה א"ר סימון ה' פעמים כתיב כאן אורה, כנגד חמשה חומשי תורה, ויאמר אלהים יהי אור, כנגד ספר בראשית, שבו נתעסק הקדוש ברוך הוא וברא את עולמו, ויהי אור, כנגד ספר ואלה שמות, שבו יצאו ישראל מאפילה לאורה, וירא אלהים את האור כי טוב כנגד ספר ויקרא שהוא מלא הלכות רבות, ויבדל אלהים בין האור ובין החשך כנגד ספר במדבר שהוא מבדיל בין יוצאי מצרים לבאי הארץ, ויקרא אלהים לאור יום, כנגד ספר משנה תורה, שהוא מלא הלכות רבות, מתיבין חברייה לרבי סימון והלא ספר ויקרא מלא הלכות רבות, אמר להן אף הוא שנה בו דבר.

2) העמק דבר במדבר פתיחה

והנראה דעפ"י זה הכונה אמרו חז"ל בשבת דקט"ו דויהי בנסוע הארון הוא ספר בפני עצמו. ללמדנו באשר כי התחלת השנוי הי' מן ויהי העם כמתאוננים וגו'.

3) העמק דבר במדבר פתיחה

ונרשם בדעת רבותינו ענין שני הפקודים שבזה הספר. יותר משארי דברים שמיוחדים בזה הספר. כמו המרגלים וברכת בלעם ועוד הרבה. משום דעיקר זה הספר הוא המחליף **ומשנה הליכות עם ה' בחיי העולם מאז שהגיעו לארץ ישראל**. מן הדרך שהלכו במדבר. שבמדבר היו מתנהגים במדת תפארת שהלך לימין משה שהוא לגמרי למעלה מהליכות הטבע. ובארץ ישראל הלכו בדרך הטבע בסתרי השגחת מלכות שמים ב"ה. וזה השנוי התחיל עודם במדבר בשנת הארבעים כמו שביארנו בפרשת חקת. על פי זה השנוי נעשו מלחמות ישראל עם הכנעני ועם סיחון בדרך הטבע.

4) מבנה ספר במדבר

1. פרקים א'-י':	הכנות לכניסה לארץ (שנה 2 ליציאת מצרים)
2. פרקים י"א-י"ט:	חטאים ועונש (שנים 2-40 ליציאת מצרים)
3. פרקים כ'-ל"ו:	הכנות לכניסה לארץ (שנה 40 ליציאת מצרים)

5) המבנה של היחידה הראשונה:

א-ב: בני ישראל במחנה

ג-ד: לויים

ה-ו: כהנים ונזירים

ז: ברכת כהנים

ח: נשיאים וקרבתם

ט: לויים

י: בני ישראל בנסיעה

ימי עיון בתנ"ך תשע"ט

6) רשב"ם במדבר פרק א, פסוק ב

שאו את ראש כל עדת - לפי שמעתה צריכים ללכת לארץ ישראל ובני עשרים ראויים לצאת בצבא המלחמה.

7) רשב"ם במדבר פרק א, פסוק מ"ז

והלויים למטה אבותם לא התפוקדו בתוכם - כמו שמפרש והולך אך את מטה לוי לא תפקוד וגו' ומפרש טעם כי לא ילכו בצבא המלחמה אלא הפקד את הלויים על משכן העדות וגו':

8) אבן עזרא במדבר פרק א, פסוק ט"ז

ראשי אלפי ישראל כל אחד ראש על כל אלפי השבט, כי יש שר לאלף: